

Budapest

Rökk Szilárd-uteza 27.

A KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel12 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál* 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kitartás« című jótékonyági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 48.314.900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: *benedekfalvi Dr. Luby Gyula* m. á. v. titkár és ügyész.

Igazgatók: *Kubik Béla* orsz. képviselő, *Dr. Békéssy Ferencz* m. á. v. ügyész
Ilkey László székesfővárosi hiv. főnök, *Dr. Bankos Károly* m. á. v. f.,
Nagy Józsa m. á. v. titkár, *Horváth István* mozdonyfőszerező.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

Az *A*) csoportbeli tagok, kik az első évben havi 2 koronát, azontúl pedig havi 5 koronát fizetnek, ezen csekély díjért a következő kedvezményekben részesülnek:

A tagsági jogosultság első évében:

a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.
b) Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeggel kárpótolatik.

A második évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.
b) Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálozási segély fizetetik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálozási segély fizetetik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálozási segély adatik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetetik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első, második és harmadik évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 2000 korona halálozási segély fizetetik ki.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizetetik.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona betegsegélyre tarthat igényt.

A *B*) csoportba belépők, tehát azok, kik az első évben 2 koronát, a következő években pedig 2 korona 50 fillért fizetnek havonta, a fent felsorolt összes kedvezményeknek felét kapják.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vétetik.

Mindezekon felül úgy az *A*), mint a *B*) csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük: Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviselőben részesülnek.

A »Kitartás« című lapot díjtalanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Választmányi ülés. Egyesületünk választmánya vasárnap, e hónap 17-én, az egyesület helyiségeiben ülést tartott, amelyen beható eszmecsere után letárgyaltatott a belső kezelésre vonatkozó ügyrendnek még hátralevő része. Az ügyrend a kifejlesztett módosításokkal együtt az igazgatóság jóváhagyása alá fog terjesztetni, s ennek megtörténte után azt e helyütt közölni fogjuk.

A választmányi tagoknak egynémely indítványai, miután azok az ülés napirendjére kitűzve nem voltak, a jövő ülésen nyerne elintézését, miért is azokkal szintén csak azután foglalkozhatunk.

Közgyűlésünk. Több helyről jött kérdés-kérés folytán ismételtén értesítjük tagjainkat, hogy a mi egyesületi évünk csak április végével záródik, így tehát az évi közgyűlést csak májusban tarthatjuk meg. Az igazgatóság azonban már is foglalkozik az előkészítő munkákkal, hogy az évi jelentésben minél hivebb képét adhassa az egyesület egész évi működésének.

Köszönetnyilvánítás.

A »Kitartás« kölcsönösen segélyező jótékonyági egyesületnek

Budapesten
Rökk Szilárd-utca 27. sz.

Folyó évi február hó 8-án a nekem posta útján megküldött 320 koronát, mint teljes kártérítést balkezem hüvelykujjának elvesztéseért, hiánytalanul kézhez vettem.

Ez alkalommal azonban nem mulaszthatom el a tekintetes igazgatóságnak köszönetemet fejezni ki lelkiismeretes eljárásukért, igérve egyszersmind, hogy élő példaként igazán *jótékonyági egyesületüket* emlékemben tartom, és a mily széles körben csak tehetségemben áll, tagtársak és bárki részére a legmelegebben fogom ajánlani.

Hazafias üdvözlettel

Jakots István,
gépész.

Segélyezések kimutatása.

Halálsegély.

7. sz. lapunkban részletesen felsorolt segélyek összege 5050 korona.

Balesetsegély.

7. sz. lapunkban részletesen felsorolt segélyek összege 7786 korona 66 fillér.

Betegsegély.

Lapunk f. évi 7. számában kimutatott összeg 2000 korona.

Ujabb segélyek.

168. Dörögdy László, pályáőr, Czece, I/2—I/30.	40	korona.
442. Horváth János, máv. kertész, Gyanafalva, X/1—XII/14.	60	»
812. Galasz Sándor, áll. előljáró, Czece, I/18—II/7.	30	»
1704. Fábian Antal, p. munkás, Szolnok, I/29—II/13.	20	»
2156. Spierer Leo, szállító, Kassa, XII/18—XII/25.	10	»
2345. Fehér Ernő, máv. kalauz, R.-Palota, I/30—II/13.	20	»
2556. Juhász Miklós, máházó, Arad, I/8—I/27.	30	»
2616. ifj. Varga Mihály, fűtő, Budapest, I/30—II/13.	20	»
2749. Ádám György, pályáőr, Kisvárd, II/3—II/10.	10	»

A protekció.

Az országgyűlés megszavazta a kereskedelmi tárcza ez idei költségvetését.

Kezdődhetik tehát, aminthogy meg is kezdődik, egy versenyfuttatás, amelynél szomorubbat, amelynél sajnálatosabbat keveset lát a közélet: a vasuti előléptetések utáni versenyfutás.

Mert a kereskedelmi tárcza költségvetésének elfogadása manapság annyit jelent, hogy küszöbön vannak a vasuti előléptetések. A cél tehát ki van tűzve, már látható is, csak az a kérdés, hogy ki éri el hamarabb?

Nagyon egyszerű dolog. Az, akinek a versenyben a legjobb, a legkitartóbb paripája lesz. Amely paripának a neve ebben a versenyben: protekció . . .

Hajrá! Harmadik csöngetés, a starter zászlója leesett s a mezőny elindul. Szinte beláthatatlan tömegben iramodik tova s a folytonos kavarodásban egy nagy, unott szürkeséggé tompul a tarka színvegyülék. Csak itt-amott bukkan fel egy-egy lovag, akinek alakja kiválóan, szinte bántóan kirí a tömegből és aki a verseny kezdetén már ugynevezett »holt bizonyosnak« látszik; a lovagok mindannyian merően szögeznek szemeiket a még távoli cél felé s tekintetük annál sóvárgóbb lesz, minél jobban közelednek ahhoz. Ez a cél pedig hol fényesen ragyog fel s oly közellévőnek látszik, hogy sokan szinte már ott képzelik magukat a tövében, hol ismét elhomályosul s oly messzire szökik, hogy többen kiállanak a sorból és feladják a küzdelmet.

Sokkal érdekesebbek azonban ebben a versenyben, mint a lovasok, maguk a nemes paripák, a protekció paripái. Szinte elképped az ember, ha látja, hogy milyen előkelő, milyen magas származás versenyez itt egymással, hogy a hátára ült vagy ültetett szerény, jelentéktelen kis vasuti alaknak a színét diadalra juttassa. Az évszázados, kincseket érő csattokkal összefogott nyusztprémes mentétől kezdve, a fecskefarku frakkig és német hosszú kabátig — a biborszínű palásttól kezdve, az egyszerű fekete reverendáig — a molnárszín tábornoki kabáttól kezdve az »Armeestand« igénytelen waffenrockjáig — képviselve van ott minden ruha, minden szín. Ott látjuk a tizenhárom águ koronától lefelé az ágazatoknak mindenféle válfaját.

És mindezeknek legnagyobb része olyan igyekezettel, olyan igaz buzgósággal veszi az akadályokat, mintha a jó ég tudná, hogy milyen nagy szolgáltatokat tesz ő most a világnak.

Pedig ha látná, hogy mennyire ártalmára van éppen annak az ügynek, amelyet szolgálni vél, azt hisszük, hogy alig akadna közöttük csak egy is, aki ilyen versenyparipai feladatra vállalkoznék.

Majd megmondjuk, hogy miért.

. . . A vasutak, nemcsak keletkezéseik első éveiben, de még sokkal későbbben is, olyan intézményeknek tekintettek, amelyeknek egyik célja és rendeltetése volt utasok és árúk szállítása, másik célja és rendeltetése pedig az életpályájukról erőszakosan elterelt, vagy azon eltévedt alakok felkarolása és eltartása. Vagyonukat elvert kicsiny és nagy urak, a megyei és városi választásokon kibukott helyi kapacitások, kvietált és menesztett katonatisztek, kiszolgált őrmesterek (meg nem ritkán káplárok), mind jogczimeit tartottak arra, hogy a vasut őket keblére fogadja és táplálja. A vasut pedig kénytelen volt nekik ezt a szivességet megtenni, mert a szolgálat, amelylyel a maga embereit foglalkoztatta, s a mód, ahogyan azokat foglalkoztatta, akkoriban még annyira szokatlan volt, hogy uri családok gyermekei, avagy tanult, diplomás emberek dehogy tudtak volna még csak megbarátkozni is azzal a gondolattal, hogy ennek a csunya foglalkozásnak szenteljék életüket.

Az állások a vasutaknál akkoriban nem lévén különös minősítéshez kötve, a legmesszebb menő, szinte páratlan személyi kultusz vált szokásossá és jogszerűvé, kivált a magánvasutak belső életében, még pedig úgy az alkalmazottak felvétele, mint hivatali beosztásuk és előmenetelük dolgában is.

Bárki lett légyen az, akit a körülmények akkoriban egy vasutintézet élére állítottak, a legmesszebb menő mértékben élt a kiváltságával, hogy nemcsak behordta oda, ahhoz a vasuthoz a maga minden atyafiságát, sógorágát és komaságát, illetve az ugynevezett »Regimentskamerad«-okat, strázsamestereket és kutyamosókat, nemcsak elhelyezésükről gondoskodott, hanem a kvalifikációt is legjobb belátása szerint osztotta fel közöttük.

Igy teltek meg a hivatalok a kelleténél nagyon is több olyan alakkal, akiknek a tájékozódásuknál csak a semmittevésük és a fizetésük volt nagyobb. Így történhetett meg, hogy bakatisztek közül, akik katonáéknál némi Pionnier-Schule hírét hallották, vasuti szakmérnökök lettek, kilépett tűzértisztekből pedig nagyszerű gépészmérnökök, fűtőházi főnökök.

És ezek mindegyike még külön-külön is huzta maga után a saját embereit és mindig talált ürügyet és módot arra nézve, hogy eze-

ket a beprotezsált alakokat jobban helyezze el, mint ahogyan azt azok képességei ajánlatossá tették volna. Ha más okból nem, hát már azért is tette pedig, hogy hiúságát elégitse ki, hogy pártfogoltja és az atyafiság előtt kimutassa, milyen nagy, milyen hatalmas ember ő.

Mi sem természetesebb, hogy ez az így összetoborzott vagy kiegészített tömeg minden volt inkább, csak nem egy együttérző, egyformán gondolkozó testület. A benne összehordott heterogén elemek messze állottak egymástól nemzetiségi, nyelvi és társadalmi tekintetekben s az egészséges testületi szellem kifejlődése teljesen lehetlenné volt téve. Az egymás sorsa iránt való közömbösség, a rideg egyéni önzés azonban annál termékenyebb talajra talált ezekben az állapotokban és csakhamar az lett a jelszó az egész vonalon, hogy: aki birja, marja. Nem annyira az egyéni érdek, mint inkább a »bácsik« jőindulata és befolyása voltak az előmenetelre mértékadók. Mert az olyan helyeken, ahol csupán — tisztelet a kivételeknek — a polgári vagy katonai életben hajótörést szenvedett existenciák kitartásáról volt szó, az egyéni érdek nem nagyon bánthatták az embereket. Minek is? Ott voltak a protektorok!

Igy honosodott meg lassan az a sajnálatos szellem, hogy az előmenetelnek, a boldogulásnak főfeltétele a komoly munkától, az egyéni érdemtől átpártolt az érdekközösség léha istennőjéhez, a protekcióhoz. Így hatalmasodott el, sőt ment át a vasuti nemzedékek vérebe az a meggyőződés, hogy a legkisebb pártfogó is többet ér, mint a legnagyobb tehetség, a legkiválóbb szorgalom. A protektor lett a vasuti ember életének, érdeklődésének és gondolkodásának középpontja. Aki olyan szerencsétlen csillagzat alatt született, hogy neki nem juttatott a sors semmiféle pártfogót, az nem nyugodott addig, amíg nem fogott magának valaminőt. Hacsak olyan lett légyen is, mint a kisujjam — de lennie kellett; mert a pártfogó nélkül való ember nagyon kivételesen, ha számított valamennyire pályatársai között.

Igy szökött ki ez az érdekhajhászat csakhamar a hivatalos élet kereteiből és vetette reá magát az idegen, de befolyásos tényezőkre. Így vált azután igazi átkává a vasuti szolgálat érdekeinek.

A protektor, látván ezt az ő imádatát mindenfelől, elbizakodottá, vakká lett a maga befolyásának érvényesítésében, a maga hatalmi pozíciójának kihasználásában. Elbizakodottá lett, mert azt hitte, hogy az ő akaratának

nincsen és nem lehet határa. Vakká lett, mert többé nem látta meg, hogy milyen irtózatossá pusztítást visz végbe a maga működésével az emberek erkölcsi érzületében, milyen kegyetlen rombolást mível ott, ahol a mindenek felett álló közjó érdekeinek szolgálásáról van szó.

Annyira elfogulttá lett, hogy nem látta, nem akarta látni, miszerint a léhaságnak, az üres emberek szertelen kapaszkodásának ő volt a megteremtője és ő a legnagyobb istápolója még most is. Még kevésbé akarta látni, hogy mindezt az igazi érdemnek, a hű szolgálatnak egyenes arczulcsapásával tette...

Ha volt valaha valami dolog, ami a vasuti társadalom, a vasuti szolgálat érdekei ellen igazán nagyot és súlyosat vétett, akkor az elsősorban ez a szertelen *protekció* volt. Már az első időkben megtölte a vasutakat sok kétes elemmel, már akkor a legridegebb egyéni önzésre, a legmerevebb szertehuzásra tanította meg ezt a vasuti társadalmat. A jókból kiölte a szorgalmat, a buzgóságot, megrendítette bennük a hitet a kötelességérzet szentsége iránt, mert a maga esztelen kiméletlenségében gunyakcaj közepette helyezte egyre-másra föléjük a tudatlanságot, a léhaságot. Kiölte belőlük a szeméremérzetet, porig aláza meg az önérzetüket, mert maga mutatta meg nekik, maga kényszerítette őket arra, hogy csak az ő kegyeinek hajsolásával fognak célt érni az életben. A világ szemeiben megtépázta a tekintélyüket és tisztességüket, mert a maga után való csábitgatásaiban sokszor olyan eszközökhöz és módokhoz készítette őket folyamodni, amelyek minden elfogulatlan szemlélő előtt a leghatározottabb visszatetszést szülték. A legnagyobb és legveszedelmesebb mértékben lazította és lazítja még most is a szolgálati fegyelmet; mert már régen kiszökve a hivatalos élet korlátai közül, teljesen idegen tényezők karjaiba vetette magát s ezzel kivette a hivatalos vezetők kezeiből a jutalmazásnak és büntetésnek leghatalmasabb, legerősebb fegyverét; úgy hogy azok, akik egyedül hivatvák és illetékesek minden egyes alkalmazottnak működését elbírálni és aszerint meg is jutalmazni, kényszerítve vannak a protekció önkénye előtt meghajolni, az ő szeszélyeit eltünni. Megrendítette az alantasok hitét és bizalmát feljebbvalóik irányában, mert lépten-nyomon leczáfolta ezeknek súlyát és befolyását a közegeik sorsának intézése dolgában. Nem engedte soha, hogy a kartársak között az őszinte érzület, az egymásban való hit és bizalom, az igaz bajtársi szeretet kifejlődjék és megerősödjék, mert arra tanította meg őket,

hogy sohasem egymásban, de mindig és mindenkoron csak ő benne bizzanak . . .

Ime, ezeket adta nekünk a protekció. De nemcsak adta, hanem adja még mindig, évről-évre fokozódó mértékben. Az a versenytetés, amelyről cikkem elején szoltam, egyik legpregnansabb, de legelszomorítóbb kifejezője is az ő szerencsétlen működésének. Az ilyeneket egyedül és kizárólag csak neki, az ő szertelen tulkapásainak köszönhetjük. Mert ő tanította meg reá a vasut emberét, hogy másképp nincsen élet, nincs boldogulás az ő számára, ha csak nem — koldulni tanul meg, a mindenható protekció ajtaján egy kis alamizsnáért, egy kis pártfogásért kopogtatni.

Ő tanította meg reá a vasut emberét, hogy vakmerő bátorsággal kolduljon akkor, amikor ehhez a kolduláshoz nincsen egyéb jogcíme, mint az ugynevezett élelmességnek tetszetős, de azért mégis visszatetsző jelszava.

Ő tanította meg reá a vasut emberét, hogy piruló orcával kolduljon akkor, amikor a vasszorgalom, a hasznos munkálkodás jutalmának elnyeréséhez hiábavaló volt az ő minden más nyelvezete.

Vajjon melyik koldulás a szégyenletesebb?

Szent protekció, szünjék meg a te országod! Mert átok az, ami nyomdokaidon fakad . . .

Vasuti balesetek.

(Folytatás.)

(T. A.) Németországban néhány évvel ezelőtt olyan nagyszabású mozgalom indult meg a vasuti balesetek gyakori volta miatt a vasutak, azok vezetői és alkalmazottai ellen, amely párját ritkította a vasutak eddigi történetében. Heves parlamenti viták, az egész sajtó felzudulása, a nagyközönségnek majdnem egyhangú állásfoglalása a vasutak ellen — adták meg ennek a mozgalomnak súlyát, amely mozgalom nem is szünetelt és nem nyugodott meg addig, amíg a legilletékesebb helyekről, a legmesszebb menő reformokat nem helyezték közeli kilátásba.

Ezek a viták kiválóan sok tanulságot szolgáltatottak annak, aki érdemesnek tartotta őket — bár távolról is — komoly figyelemmel kíséreni. Különösen sok tanulságot szolgáltatottak pedig a vasutak emberének. Amilyen alaposan, amilyen szakértelemmel ott az egyes képviselők a vasuti szolgálatról beszéltek, amilyen magas színvonalon az egész vasuti vita a parlamentekben folyt, az szinte bámulatot keltett mindenfelé. Bámulatot különösen olyan országokban, ahol ennek a legfontosabb kulturális és közgazdasági tényezőnek, ennek a legnagyobb és legintenzívebb állami beruházásnak ismerői és szakértői mindenütt inkább vannak, csak nem a parlamentben. Szó sincs róla. Akadtak ott is olyan felszólalók, meg olyan újságcikkek, amelyek nélkülözték a szakismeretnek kellő mértékét, nélkülözték a kellő tárgyilagosságot. De aféle nyilatkozatokat azért még sem olvastunk

sehol, hogy például a forgalmi hivatalnokok anyagi helyzetét rózsásnak festette volna valaki, mert azok minden éjjeli szolgálatuk kárpótlásául, kilométerpénzeket kapnak.

Az egész sajtó nem heteken, de hónapokon át foglalkozott ezzel a kérdéssel, bírálva és fenyegetődzve, gáncsolva és jó tanácsokat osztogatva. S amíg mindezek a parlamentekben és a közéletben történtek, addig odakint, a vasuti vonalak mentén, egymást érték a szebbnél-szebb balesetek. (Ne tessék félreérteni: a szakértő szempontjából nevezem őket »szép« eseteknek; bár az ilyenfajta szép esetek épp úgy néznek ki, mint az operáló orvos kezei közé kerülő ritka betegség.) Az események siettettek tehát az orvoslás módjainak sürgős megvalósítását s ez meg is történt.

Lehetőleg decentralizálták a vezetést. Korlátot szabtak a folyton okoskodó, de mindenütt csak akadékoskodó fiskális szellemnek, s a tultengő irásbeliségnek, ahol csak lehetett, szárnyát szegték. Ehelyett azonban adtak ki utasítást annyit, amennyi ész- és gondolat szabályozó »Vorschrift« megcsinálására éppen csak a németek képesek. Szaporították a személyzetet, megszorították a szolgálati órák mennyiségét, amennyire-annyira, javították a fizetéseket, sok és drága beruházással fokozták az állomások és a vonalak biztonsági berendezéseit.

Többet nem tehettek.

És mi az eredmény? Az, hogy mindezek dacára a német vasutak a közelmúlt időkben olyan baleseteket produkáltak a legjobban felszerelt és berendezett vonalaikon is, amelyek a vasuti balesetek történetében párjukat ritkítják.

Pedig általánosan elfogadott meggyőződés, hogy a kontinens vasutai között a német vasutak s ezek között a porosz kir. államvasutak, foglalják el az első helyet, úgy a berendezések tökéletes voltát, mint a személyzet iskolázottságát és fegyelmeztségét illetőleg.

Hol van tehát a baj, miben? Kérde a laikus olvasó s a vasuti ember egyaránt. És hamar készen vannak a maguk ítéletével:

Csak a vasuti végrehajtó-szolgálat közegeiben, azok működésének hanyag voltában. Vagy pedig a vezetés hiányosságaiban. Tehát mindig személyi okokban.

Lassan ezzel a ítélettel, kérem. Nem hiába hoztam fel például a német vasutaknak ebben az irányban szerzett szomorú tapasztalatait; nem ok nélkül hivatkoztam már eleve egy olyan példára, amely mindennél jobban mutatja, hogy a vasuti balesetek természetrajzának ismereténél más tényezők is szerepet visznek, nem csupán az elméletnek egyoldalú meghatározásai. A németek már igazán megtették mindent, amit megtenniök módjukban állott, hogy a bajoknak elejét vegyék. Nemcsak a tárgyi dolgokban, de a személyiekben is. És mégsem érték el céljukat. Vajjon miért nem?

Majd megmondom

A németek épp úgy nem érték el céljukat, mint ahogyan nem érték el eddig mások, és ahogyan nem fogja elérni egyhamar senkisémet. Mert lehetnek azok a berendezések még annyira tökéletesek, lehetnek azok az emberek még olyan iskolázottak és fegyelmezettek: ameddig ezeknek a berendezéseknek kezelése és gondozása az emberi gyarlóságra, az emberi test fizikumának törékenységére lesz bízva, addig sem a berendezés tökéletessége,

sem az ember fegyelmézettsége a bajokat elenyésztetni nem fogja.

Tehát mégis az emberekben, azok gyarlóságában rejlik a főhiba?

Részben igen. De csak részben. Mert vannak itt még más, olyan okok is, amelyekkel nem igen szoktak foglalkozni az elméletek zászlóvivői. Ők csak azt látják. — és ehhez ragaszkodnak is — hogy amit ők egyszer tantételül, amit ők szabályul felállítottak, az szent és sérthetetlen, abban hiba nem lehet. Ha ők végigveszik a maguk paragrafusait és azokat a legnagyobb rigorozitással egymás mellé állítják, büszkén verik a mellüket, hogy ha ezek betartottak volna, baj nem történt volna. Ismét és ismét hangoztatják, hogy csak ezeket kell megszívlelni, csak ezek szerint kell mindenütt eljárni, és akkor sohasem lesz baleset.

Igazuk van. Aki azokat a szabályokat végigolvassa, megint csak azt fogja következtetni, hogy az emberekben mulik minden és nem a paragrafusokon. A paragrafusok jók, csak az emberek rosszak. De vajjon igazán így van-e a dolog?

Hát nem így van. És hogy nem így van, az adja meg a nyitját a balesetek rejtélyének. Mert az elmélet, mint mindig és mindenütt, itt is azzal tetszeleg magának, hogy egyedül ő a csalhatatlan az ő tantételei képezik az elsőtől az utolsóig a vasuti szentírás, a forgalom rendességének és biztonságának az alapját. Az élet, már mint a vasuti élet azt mondja pedig erre, hogy vannak itt még mások is, akiknek szavuk, nagyon komoly szavuk van ehhez a dologhoz. Ezek a mások: a gyakorlati élet tapasztalatai. És bárhogy erősködik is az elmélet a maga paragrafusai mellett, bármennyire fejleszti és tökéletesíti azokat, az élet, a gyakorlat csak-csak végigdönt rajtuk, amikor az ő szép tanulságaik dacára borzalmas jeleneteit adja annak, hogy ő is itt van, vele is számolni kell még.

Aki tehát azon töri a fejét, hogy miért ne lehetne a vasuti baleseteket egészen megszüntetni vagy legalább egy minimális mennyiségre leszorítani, annak csak azt mondhatjuk, hogy még a legtekintetesebb utasításokat se tekintse föltétlenül megbízható orvosszernek ebben az irányban. Mert eltekintve a már említett emberi gyöngeségtől és gyarlóságtól, amely tudvalevőleg mindig egy marad, bármennyit fejlődjenek is a közlekedés vívmányai és eszközei, és eltekintve az anyag véges voltától (amelyekkel szintén számolnia kell), ezek az utasítások sohasem fogják mindenben a dolgok természetének hű képmását nyújtani, sohasem fogják mindenben a lehetőségnek és gyakorlati kivihetőségnek határait megjelölni. Mert ezek az utasítások, bármennyire nélkülözhetetlenek a vasuti szolgálat ellátásánál, de nem minden irányban fejezik ki azt, amire a vasuti élet a vasut embereit megtanította.

Előre kellett mindezeket bocsátanom, hogy a magam álláspontját kellően kifejezésre juttassam, amikor a vasuti balesetekkel nem az utasítások, tehát nem az elmélet, de a gyakorlati tapasztalatok alapján foglalkozom. Nagy tisztelője vagyok az elméletnek; de kizárólagosságát nem ismerem el sehol, legkevésbé a vasuti szolgálat terén.

(Folytatjuk.)

A magyar kisiparos jövője.

Egyik vidéki laptársunk, a »Galánta és Vidéke«, ilyen czim alatt, bár rövid, de azért igen érdekes és tanulságos cikket közöl a magyar kisipar pangásáról, a magyar kisiparos helyzetének vigasztalan voltáról. Tagjaink között számosan lévén az iparosok és szakmunkások, őket ezek a fejtegetések minden bizonynyal nagyon érdekelni fogják.

*

A társadalom eme számottevő s ez idő szerint alig tengődő osztályának napról-napra sulyosbódó helyzete immár a magasabb köröknek is felkeltette figyelmét és méltán, mert a magyar kisiparos válságos helyzete ma abban a stádiumban van, melyben a mostani nyomasztó állapotának megörvoslását mulhatlanul szükségesnek kell tartanunk.

A szücs-, szürszabó- és timár-kisipart a fejlettebb gyáripár ugyszólván eltörölte a föld színről; a többi kisiparágakat pedig külön-külön annyira háttérbe szoritotta, hogy ma a kisipar a szó szoros értelmében csak egyeseknek nyujt tisztességes existenciát, míg a többség zöme küzd a megélhetés bajjaival. Ezer a példa rá, hogy az arra alkalmas kisiparos nem az általa kitanult iparnál, de egyebütt, valamely fizetéses, sokszor nagyon is terhes szolgálatok által igyekszik kenyerét biztosítani.

Ha kérdezzük, hogy honnan datálódik ez állapot? a kisiparos azt mondja: az ipartörvények életbeléptetésétől, mert az ruházott föl sokszor avatatlan egyéneket iparának üzésére korlátlan jogokkal.

Kontárok ásták alá a tisztos kisiparos jó hírnevét. A kisiparos tehát az ipartörvényt teszi felelőssé mostoha sorsáért.

Vannak ismét, kik a kisiparos mai nyomasztó helyzetének okát magukban a kisiparosokban látják; amikor rámutatnak a kisiparos hiányos képzettségére s bizonyítani igyekeznek, hogy a kisiparosnak van jövője, hogy nemcsak megállja helyét a nagyipar előtt, de a kettő ki is egészítheti egymást.

A kisiparos eme nézettel szemben így érvel:

Nagy Lajos magyar király 5 százados czerendrszere mellett, mely habár elavult, összeomlása az új idők folyamán kikerülhetetlen volt, általában mégis megvolt elejétől végig, mindig és mindenütt az, amit ma óhajtunk: a kisiparos kellő képzettsége.

Ne mondja tehát senki, hogy a régi czerendrszere mellett nem volt nagyobb mérvű a kisiparos képzettsége a mainál. Hogy nem tudtak kisiparosaink az akkori kornak megfelelő s mesterművi iparczikkeket előállítani: merész állítás. Inkább azt mondjuk: Akkor igenis tudtak, ma nem. Akkor tudtak, mert a kellő képzettségnek megfelelő fokát el kellett érnie minden kisiparosnak. Ha nem volt arra képes, föl sem vették a »mesterek« sorába.

Ma nem tudnak, mert ma minden iparos-pályán levőnek, — akár megvan a kellő képzettsége, akár nincs — ha eleget tesz az ipartörvény követelményeinek, t. i., ha megváltja pénzért az iparjegyet, módjában van üzletet nyitni. A mai tanonc, ha beállt inasnak s kitölti a szerződéses inas-időt, munkáját a régi szokásokkal ellentétben, minden czeremónia nélkül az iparhatóság, sokszor nem is szakemberekből álló kiküldöttjei vizsgálják fölül s fölszabadul, akár megtanulta mesterségét, akár nem. Az ipartörvény tehát ma egyenlő jogokat ad képzett és nem képzett iparosnak azon mo-

sok apró népsége is, akik vonattal jönnek, vonattal mennek. Vasuti gyermekekről lévén szó, nem kell külön magyaráznunk, hogy bizony azok egytől-egyig szegény gyermekek és hogy Vinkovcén bizony senki sem tart a számukra terített asztalt a mindennapi ebédhez. — Nos hát, ezeknek a szegény kicsinyeknek ebédjéről egyidőre gondoskodva van. Megszólalt a vasuti szív a maga igaz érzésével és megtalálta a módját, hogyan, miként lehet az ő szegény kis véreinek éhségét csillapítani. Mert a gyermeknek az éhség jobban fáj minden egyébnél . . .

Knothy Árpád oszt.-vezető főmérnök az iskola gondnoka, Schindler Sándor fűtőházi főnök, Scheurer Antal áll. főnök, Nagy Jakab, Hollós Márton mérnök, dr. Blum Hugó pályaorvos, Szabó Kálmán, Forgó Gyula, Pollák Vilmos máv. hivatalnokok, Horváth Mihály, Csincsek József tanítók, Lithvay Zsigmond táv. felvigyázó, Heiner Lajos raktárnok, Bálint István mozd. felvigyázó, Horváth Árpád, Filipcsics István áll. felvigyázók, Mehringer Nándor, Magyar József, Bakacsy István, Lódi Antal kalauzok, Braunicser József rakfelvigyázó, Vizovisek Mihály, Csonka János géplakatos, mind megérdemlik, hogy neveiket ilyen kezdeményezés alkalmából tisztelettel említse a magyar vasuti társadalom.

A mulatságot közeli és távoli vendégek nagy tömege is segítette a fényes siker elérésében, közöttük Csipkay János főerdőmester, Melsiczky Gy. főerdész, Kovács N. áll.-főnök Vrbanja, Huber Ferencz máv. igazgatósági fogalmazó, egyesületünk titkára Budapestről és még sokan. A gyönyörűen díszített táncsterem egyik fala mentén természetes nagyságban egy mozdony volt látható, amint éppen egy alagutból jön kifelé. A falakat fenyőgallyak, magyar és horvát zászlók fűdték. Minden táncz kezdetét harangjelzéssel jelezték, melynek elmés készüléke szintén ott volt beállítva a teremben. A díszítés szép és izléses volta Schindler Sándor fűtőházi főnök és Vizovisek Mihály géplakatos érdeme volt.

A mulatság anyagi sikeréhez felülfizetéseikkel a következők járultak hozzá: Scheurer Antal áll. főnök 10 korona, Kalliwoda József gyógyszerész 10 korona, Wache N. könyvelő 8 korona, Csipkay János főerdőmester 8 korona, a »Kitartás« szerkesztője Huber Ferencz titkár utján 8 korona, Knothy Árpád főmérnök, Halász József vasuti vendéglős, Dr. Blum Hugó pályaorvos 6—6 korona, Kovács N. áll. főnök Vrbanja 4 korona stb. stb.

Az első négyest 50 pár tánczolta. A jelenvolt hölgyek közül hamarosan a következőket sikerült feljegyeznünk:

Asszonyok: Albert Jánosné, Bálint Istvánné, Dr. Blum Hugóné, Berger Márkné, Berkovicsné, Csonka Jánosné, Csákányné, Fehér Józsefné, Jusztics Józsefné, Halász Józsefné, Hirsberger Márkné, Horváth Mihályné, Heiner Lajosné, Knothy Árpádné, Klemmer Jánosné, Kovácsné. Litvay Zsigmondné, Mehringer Nándorné, Masberger Márkné, Masberger Emilné, Manzoderné, Schindler Sándorné, Vizovisek Mihályné, Weiszig Sándorné.

Leányok: Bradvarovics Danicza, Babics Angyalka, Filipcsics Czeccilia, Krizsák Erzsike, Meth Mariska, Prohászka Emmike, Turek Julka, Pavlicsics Mariska, Vizovisek Paulina stb. . . .

Lesz még szavunk ehhez a mulatsághoz, ennek az eszméjéhez.

A munkácsi máv. altiszti kör folyó évi február hó 2-án sikerült mulatságot rendezett a

»Csillag«-szálló nagytermében. A mulatságon képviselve volt úgy a polgárság, valamint a városi intelligencia és a tisztikar is. A szállodát a derék altisztek gyönyörűen feldíszítették, s a sok vasuti jelvények közepette a szálloda hasonlított egy jól berendezett pályaudvarhoz. A négyeseket mintegy 50—60 pár tánczolta, s a közönség annyira megtöltötte a nagytermet, hogy az majdnem kicsinek bizonyult. A mulatság kivilágos-kivirradtig tartott, s a jelenvoltak egy kellemes est emlékeivel távoztak a bálteremből.

Ezüstmenyegző. Hegyi Endre tagtársunk február 16-án ülte meg Kis-Czellben 25 éves boldog házasságának évfordulóját, amely ünnepély alkalmat adott a jubiláns feljebbvalóinak és kartársainak arra, hogy Hegyi iránti nagybecsülésüknek és szeretetüknek kifejezést adjanak. Kartársai ugyanis ezüst tálczával és két ezüst serleggel lepték meg Hegyi Endrét és nejét, szül. Juhász Lujzát, míg a tiszteletükre rendezett lakomán Dénes Zsigmond fűtőházi főnök, Merkly Ede főmozdonyvezető és Karath József mozdonyvezető igen szép beszédekben méltatták a derék emberpárnak kiválóan éretnyes életét, további boldogságot kívánva frigyükre. Ez a kívánság már ott az estén testet öltött, amennyiben a jubilánsok egyik gyermeke ugyanekkor tartotta az eljegyzését.

Ugy a magunk, mint az összes tagtársak nevében igaz, őszinte szerencsekívánatainkat küldjük mi is.

Hogyan állanak a háboruk? Már hosszabb ideje, hogy nem számoltunk be olvasóinknak a bur és a kinézer háboruk menetéről. Nem sok mondani valónk lett volna róluk, mert a helyzet itt is, ott is hosszú ideig változatlan volt. Most azonban megint némi változatosságra van kilátás.

Az angol generálisok, ahányan vannak, hajtóvadászokat indítottak az egyes bur kommandók ellen. Jelentik is haza mindennap nagy garral, hogy most ezt a bur generálist fogjuk el, most meg amazt. Hanem azért nem fognak el egyet sem: Mert a bur generálisoknak is van annyi sütnivalójuk, hogy az angoloknak ezt a csekély szíveségét meg ne tegyék, tanácsosabbnak tartván, inkább jól fűltövön vágni hol egyikét, hol másikat ezeknek a dicsekvő lordfiókoknak. De ezzel meg az ángliusok nem nagyon dicsekesznek. Szóval, az angolok mindig győznek, csak azok a burok ne szaladnának folyton utánuk.

Kinában addig folyt az alkudozás, egyezkedés, amíg végre abban állapodtak meg, hogy nem tudnak megegyezni. Főként nem a kínai császár embereivel. Az európai főfőgenerális, Waldersee gróf, hosszú ideig nagy béketüreccsel nézte ezt az alkudozást, de amikor ezt az eredményt megtudta, a kardjára ütött és azt mondta, hogy hát majd most ő is licitálni fog. Hanem puskával, szuronnyal és ágyuval. A legközelebbi napokban nagy haderővel akar tovább nyomulni Kína belsejébe, hogy még több mőresre tanítsa a kínaiakat, császárukkal együtt.

Európában is kitört azonközben a háboru. Még nem folyik ugyan patakokban a vér, de a pofonok már is úgy csattognak, hogy az ágyuopogás kismiska hozzájuk képest. Persze hol másutt, mint a mi édes sógorunknál, az osztráknál; ott is a híres rajkszrátnban. Német szidja a csehet, cseh földhöz veri a németet, lengyel, román veri pofon azt, amelyiket közelebb éri. Ezt Ausztriában úgy hívják pedig, hogy országgyűlés

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

XI. Károly látománya.

A természetfölötti tüneményekből és látományokból tréfát szoktunk üzni, néhány azonban annyira ismert, hogy, ha ezeknek hitelt nem adván, következetesek akarunk lenni, a történeti adatokat is mellőznünk kellene.

Amit elbeszélni akarok, azt négy szavahihető tanu által aláírt jegyzőkönyv igazolja. Meg kell jegyezni, hogy a jegyzőkönyvben foglalt jóslat már jóval azelőtt, mint az itt elbeszélte események igazolni látszottak volna, ismeretes volt.

XI. Károly, atyja a híres XII. Károlynak, egyike volt a svédek legzsarnokabb, de egyszersmind legbölcsebb uralkodóinak. A féktelen nemesség ropant kiváltságait korlátozta, a tanács hatalmát megsemmisíté, s teljhatalmulag számos új törvényt alkotott. Szóval gyökeresen átalakítá az eddigi államszerkezetet, kényszerítve a rendeket korlátlan hatalma elismerésére. Különben felvilágosult, vitéz, hajthatlan hideg politikai jellem s legkevésbé sem volt önhitt.

Kevéssel azelőtt halt meg neje, Ulrika Eleonóra. Noha — mint beszélnek — neje iránti durvasága siettette annak halálát, mindamellett tisztelte s elvesztése által inkább meg volt hatva, mintsem ily sivár kedélytől várni lehetett. Most még komorabb, hallgatabb lón, s kínos gondolatait elüzendő, a folytonos munkában keresett szórakozást.

Egy késő őszi estén, hálókabátba burkolva, lábain papucsokkal ült stockholmi palotájának egyik szobájában, a kandalló pattogó lángja előtt.

Mellette kedvelt kamarása, Brahe gróf s orvosa, Baumgarten foglalt helyet. Utóbbi — hol alkalom nyílt — örömet játszá a szabadelvűt, s azt állítá, hogy mindenben, csak az orvosi tudományban nincs helye a kétkedésnek. Ez este Károly öt gyöngékedése miatt hivatá.

Az esti tanácskozás a rendesnél hosszabbra nyúlt és a király még mindig nem adá értésükre a »jó estét« kivánással, hogy visszavonulhatnak. Fejét előrehajtva, szeméit az izzó parázsra szögezve, mély hallgatásba merült. Látszott rajta, hogy környezete untatta, de valamely megmagyarázhatatlan borzalom miatt félt egyedül maradni. Brahe gróf látván a király rossz kedvét, többször emlité, hogy ő felségének nyugalomra van szüksége, azonban a király kézmozdulata hallgatásra inté. Az orvos a királynak különben is gyöngé egészségére káros hatású virrasztásról szolt, de Károly fogai közt mormogá: »Maradjatok még, nincs kedvem aludni«.

Megkísérlek többféle tárggyal szórakoztatni — hasztalan. Semmi sem volt képes a királyt felvidítani, s ily esetben egy udvaronc helyzete fö-

lötté kényes. Brahe gróf azt hívé, hogy elhunyt nejének emléke okozza komor hangulatát, a királynénak átellenben függő arczképére pillantva, sóhajtva szolt: »Mily élethűek e fenséges s egyszersmind szelid vonások!«

— Eh, — mondá a király, ki mindig czélést vélt hallani, midőn előtte nejét emliték — a kép hizelgő, a királyné rút volt.

De rögtön megbánva durvaságát, izgatottságát elrejtendő, fölállt s végig ment a szobán. Az udvarra nyíló ablaknál megállt. Az éj sötét volt, a hold első negyedébe lépett.

A svéd királyok mai kastélya még nem volt készen. XI. Károly, ki ennek alapkövét letette, a régi kastélyban — egy nagy patkóalaku épületben — lakott, mely a lovaghalom tetején emelkedve, a Mälar tavára nézett. A király a kastély szélső szárnyát foglalta el; lakosztályával szemben volt a nagyterem, hol az ország rendei szoktak ülésezni.

E pillanatban a nagyterem ablakait sajátságos fény látszék megvilágítani. Ez csodálatosnak tűnt fel a király előtt. Előbb azt hívé, hogy a fényt valamely szolga gyertyája okozza, de mit keresne a szolga ilyenkor a nagyteremben, mely már rég nem volt felnyitva. Égésnek lehetett volna tartani, de nem látszott füst, az ablaktáblák nem voltak széttörve és semmi nesz sem hallatszék.

Az egész tünemény inkább hasonlított ünnepléses kivilágításhoz. A király egy ideig hallgatva nézett az ablakra, Brahe gróf a csengetyü-zsinór után nyult, hogy valamely apród által a különös fény okát megtudja, de a király föltartóztatá.

— Magam akarok a terembe menni — mondá. E szavaknál elhalaványult, s arca bizonyos vallásos félelmet mutatott. Majd szilárd léptekkel kiment, a kamarás és az orvos égő gyertyákkal kezeikben, követték.

A kastélyszolga, kire a kulcsok felügyelete bizva volt, már aludt. Baumgarten felkölté s a király nevében parancsolá, hogy a rendek termét nyissa föl. Ez a szokatlan parancs hallatára elbámulva, a lehető leggyorsabban fölöltözött s kulcsosomagjával előre sietett. Először a nagyteremhez vezető folyosó ajtaját nyitá föl, mely előcsarnok-félet képezett.

A király belépett, de mily nagy volt meglepetése, midőn látta, hogy a terem falai mindenütt feketével vannak bevonva.

— Ki tevé ezt? kérdé haragos hangon.

— Nem tudom — felelé a szolga egészen megzavarodva. — Midőn legutóbb kisöpörtem e csarnokot, a cserfatáblázatok egészen simák voltak

mint rendesen. E függönyök bizonynyal nem felséged butorzatából valók.

A király gyors léptekkel a csarnok két-harmadán már áthaladt.

A gróf és szolga nyomon követték, Baumgarten kissé hátramaradt félelmében, habozva, vajjon egyedül visszamaradjon, vagy kitegye magát egy különös kalandnak.

— Esedezem felség, ne menjen tovább — mondá a szolga. — Lelkemre, itt boszorkányság rejlik. Azt beszélik, hogy az elhunyt királyné éjjelenként e csarnokban járkal.

— Álljon meg felség — kéré a gróf. — Nem hallja azt a különös zugást, mely a rendek terméből áthatangzik? Ki tudja, mily veszélynek teszi ki magát!

— Felség, — szólta Baumgarten a nagyterem előtt megállva, miközben egy szélroham elfujta gyertyáját — engedje meg, hogy legalább egy csapat katonát hozassak.

— Menjünk be — mondá a király szilárd hangon — és te, szolga, nyisd fel gyorsan az ajtót

E szavak után meglöké lábával az ajtót s a keletkezett robaj, mint ágyudörgés, visszhangzott a boltozatos folyosóban.

A szolga annyira remegett, hogy nem bírta a kulcsot a zárba dugni.

— Egy öreg katona reszket — szólta Károly vállat vonva. — Gyorsan gróf, nyissa föl gyorsan az ajtót.

— Felség, — felelt a gróf, egy lépést hátrálva — ha azt parancsolná, hogy egy dán vagy német ágyu torka elé álljak, habozás nélkül megtenném, de azt ne kívánja, hogy a pokollal dacoljak.

A király kikapta a kulcsot a szolga kezéből.

— Látom, — mondá megvető hangon — hogy ez egyedül az én dolgom. — S mielőtt kísérői megakadályozhatták volna, fölnyitá a tölgyfaajtót s e szavakkal: »Isten nevében«, a nagyterembe lépett. Három kísérője, részint a kíváncsiságtól sarkalva, mely nagyobb volt félelmüknél, s talán szégyelvén a királyt elhagyni, vele együtt belépett.

A nagyterem számtalan gyertya által volt kivilágítva. A gazdag himezetű szőnyeget mindenütt fekete takaró borítá. Mint rendesen, sorban ott függtek a falakon Gusztáv Adolf seregének győzelmi jelvényei, a német, dán és orosz lobogók. Körben a svéd zászlók fekete gyászfátyollal bevonva.

Megmérhetetlen sokaság lepte el a padokat. A négy országos rend: a nemesség, a papok, polgárok és földművesek szokott helyeiken ültek. Mindnyájan feketébe voltak öltözve, s a sötét háttért betöltő roppant néptömeg annyira elvakítá a nézők szemeit, hogy egyetlen ismerős arcot sem fedezhettek föl. A magas trónon királyi jelvényekbe öltöztetett hulla feküdt, jobbán gyermek állott, fején

koronával, kezében jogarral, balfelől egy aggastyán, vagyis inkább rém támaszkodott a trónra. Ez ünnepi palástot viselt, minőt a régi svéd uralkodók hordtak, mielőtt Vasa az egységes királyságot megállapítá. A trónnal szemben hosszú fekete ruhás, komoly magatartású, szigorú alakok ültek, kik biráknak látszottak. Előttük pergament-foliansokkal fedett nagy asztal állott. A trón és padok közt feketével bevont tuskó volt látható, melyen bárd feküdt.

Senki sem látszott Károly és három kísérőjének jelenlétét észrevenni. Beléptükör csak zavart morajt hallának, fülük egyetlen tiszta hangot sem birt megkülönböztetni. Most felállt a legidősebb feketeruhás biró, ki az elnök tisztét gyakorlá, s kezével háromszor ráütött az előtte fekvő nyitott ívkötegre. Azonnal mély csend lett. A királyljal átellenes ajtó felnyilt s néhány gazdagon öltözött, előkelőnek látszó férfi lépett be hátrakötött kezekkel. Mögöttük szűk mellényű izmos alak lépdelt, az előbbieket kezeit összeszorító kötél végét tartva. Az első, a foglyok legtekintélyesebbike, a tuskó előtt megállott, kevély és megvető pillantást vetve rá. E pillanatban vonagló remegés látszott a hullán s friss piros vér kezdett folyni sebéből. A fiatal férfi letérdelt s nyakát előre nyujtá. A bárd megvillant a levegőben s tompa zajjal lecsapott. Vértályam önté el a padozatot, a fej pedig tovagurulva a talajon, Károly lábához ütődött s azt vérrel áztatá.

Ezideig a bámulat némává tette, most azonban a borzalmas látvány föloldá nyelvét, néhány lépést tett az emelvény felé s a palástba burkolt egyénhez fordulva, merészen az akkoriban ismeretes ördögöző szavakat mondá: »Ha Isten vagy, beszélj, ha nem az vagy, hagyj békében!«

A phantom lassu, ünnepélyes hangon szólta: »Károly király, e vér nem a te országglásod alatt fog folyni, hanem — itt hangja erősbült — az utánad következő ötödik uralkodó alatt. Jaj, háromszor jaj a Vasa-vérnek!«

Erre a termet betöltő alakok homályosulni kezdtek, majd csak árnyak látszottak, végre egészen eltűntek. A képzelt gyertyák kialudtak, Károly és kíséretének gyertyái csak a lenge széltől ingatott kárpitokat világították meg.

Egy ideig még dallamos moraj hallatszott, mely az egyik tanu állítása szerint az ágakat mozgó szellő sutogásához, másik szerint a hárfá elpattanó húrjainak rezgéséhez hasonlított.

Mindnyájan egyhangulag megerősítik a látott tüneményt, mely körülbelül husz perczig tartott.

A fekete burkolat, a levágott fő, a vér, egy szóval minden elenyészett, csak Károly király papucsán maradt egy vörös folt.

Visszatérve a szobába, a látottakat följegyezteté, kíséretével aláíratá és ő maga is aláírta. Különösen ez iromány zárszavai figyelemre méltók: »Ha

az, amit itt elbeszéltem, nem a legpontosabb igazság, úgy lemondok egy jobb élet reményéről, melyet talán jótetteim, mindenekfelett népem jóléte iránti fáradozásaim, valamint elődeim vallásának buzgó terjesztéseért megérdemeltem.

Ha most III. Gusztáv halálára és a gyilkos Ankerström kivégzésére gondolunk, úgy ez esemény s a vízió közti összefüggésben a körülmények sajátos összejátszását látjuk. A fiatal férfi, ki a rendek jelenlétében lefejeztetett, Ankerström volt. A koronás hulla III. Gusztáv. A gyermek fia és utódja IV. Gusztáv Adolf. Az aggastyán Südermanland hercege, IV. Gusztáv nagybátyja, az ország kormányzója, ki később unokaöccse elüzetése után királylyá lett.

A d o m á k.

Tanács. *Anyós:* Mondd, kedves vöm, ha holnap utazom, ugy-e szekérrel menjek és gyorsvonattal jőjtek?

Vő: Mama, én azt hiszem, hogy sokkal jobb lesz, ha gyorsvonattal megy és szekérrel jön.

*

Az nem csont. *Vendég:* Hallja, maga pinczér, miféle turós-cuszát hozott maga nekem? Hiszen ebben két csont is van!

Pinczér (megnézi): Kérem azok nem csontok.

Vendég: Hát kicsodák?

Pinczér: A szakácsnének a zápfogai. . . .

*

Allatkertben. *Férj:* Mondd, édes Iduskám, melyik ezek között az állatok között a te kedvenczed?

Nő (hizelegve simul férjéhez): Egyedül csak te, édesem. . . . *Sch.*

Olvasóink figyelmébe ajánljuk a következő könyveket:

1. Vasuti élet.

— Irta: **Temesváry Alajos.** —

Ebben a művében szerző keresetlen egyszerűséggel, de megrázó színekben festi a vasuti életnek fáradsalmait, kinlódását, nehézségeit, de különösen ezernyi veszélyeit, s a történetek, melyeket itt elmond, igazán meghatározó részleteket tárnak fel az olvasó előtt ebből a ritka nehéz életből. A könyv annál értékesebb, mert szerző a benne szereplő embereket mind ismerte, a velük történt borzalmas eseményeket részben közvetlenül is megfigyelte. Aki elolvasta ezeket a történeteket, az más szemmel fogja nézni a vasuti embert és más véleménynyel lesz annak szolgálata felől. A könyvet tagjaink le szállított árban, 60 krajczár beküldése mellett rendelhetik meg kiadóhivatalunkban.

2. Most jelent meg a

Bumli.

— Irta: **Temesváry Alajos.** —

Lapunk szerkesztőjének ezen újabb könyvről elég annyit mondanunk, hogy aki a vasuti életnek derűs oldalait, kacagató fonákságait is meg akarja ismerni, az olvassa el a Bumlit. Nem fogja sajnálni sem a fáradságot, sem a pénzt, amit reá fordított. Csak arra a néhány vig dologra kell utalnunk, ami lapunkban a szerző tollából eddig megjelent és mindenki tisztában lesz azzal, hogy jó könyvet kap pénzeért. Ára *egy korona*, mely lapunk kiadóhivatalához küldendő be.

Aki egyszerre rendeli meg mind a két könyvet, azokat összesen két koronáért kapja.

E két könyvnek nem volna szabad hiányoznia egy vasutas házában sem.

3.

Csitt-esatt.

— Irta: **Csitt.** Fordította: **Csatt.** —

Igen mulattató, pikáns novellafüzér. De csak elnőttek számára íródott. Bóiti ára 3 korona, a »Kitartás« tagjai ellenben 2 korona beküldése ellenében rendelhetik meg kiadóhivatalunknál.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Szelkó János, M.,-Hosszurét. 13 kor. 40 fillért; *Deák R. József, Nagy-Becskerek* 36 korona 86 fillért; *Pekurár Simon, Soborsin.* 24 korona 78 fillért; *Nyári Sándor, Normandi.* 5 korona 15 fillért; *Kerekes András, Debreczen.* 11 korona 14 fillért köszönettel nyugtáznak, megfelelően elszámoltuk. — *Kondor Gyula, Sz.-Ballá.* Elkönyveltük 449. és 740. sz. tagjaink javára. — *özv. Juhász Gáborné, Boba.* Február és márczius hónapokra könyveltük el. — *Nagy Gyula, Monok.* Elszámoltuk január és február hónapokra. — *Petykó András, Eger.* Urbán István tagunk javára könyveltük el október hónapra. — *Dénes János, Kispeszt.* Deczember hónapra számoltuk el. — *Zelenka Lőrincz, Budapest.* Augusztus hónapra könyveltük el. — *Forind Ede, Salgó-Tarján.* Elszámoltuk január hóra. — *Csermák Hugó, Ács.* Január, február, márczius, április és május hónapokra könyveltük el. — *Vécsei Vilmos, Budapest.* Elkönyveltük 2647. sz. tagunk javára. — *Frank János, Módos.* 1900. évi deczember hóról fölöslege volt 1 korona 40 fillér, február hóról 30 fillér, összesen 1 korona 70 fillér. Legközelebbi pénzküldés alkalmával kérjük erre tekintettel lenni, s ennyivel kevesebbet küldeni. — *Sch. E., Déva.* Amint látja, a jóra való közleményt szívesen vesszük és hozzuk.

Felelős szerkesztő: **Temesváry Alajos.**

Tagjaink köréből.

A szegedi üzletvezetőség egyik állomásán beosztott váltóőr cserélni óhajt a jobb- vagy balparti üzletvezetőség bármely állomására. Cserélni kívánók közelebbi adatok végett forduljanak a szerkesztőséghez.

Kemény és társa

Betéti társaság

BUDAPEST, Izabella-utca 81. szám.

Fióközletek: Bécs, Prága, Berlin.

Privát kutatások, megfigyelések, követelések behajtása legerélyesebb módon. Hiteltudósítások a belföld és külföldön. Mérsékelt árak.

Fennáll 1870. óta.

Alapított 1850.

Feldmann S. utóda

LÖWY SÁNDOR

pap'an-, matracz- és ágynemű-készítő

BUDAPEST, VI., Eötvös-utca 23/a, Aradi-utca sarkán.

Elvállal

szállodák, kórodák és intézetek berendezését

az alanti árjegyzék szerint:

Vörös paplan.

I. szám.	3-zsinóru	105/155 %m	á.....	2	kor.	70	fill.
II.	4-	115/165	> á.....	3	>	10	>
III.	5-	125/175	> á.....	3	>	50	>
IV.	6-	135/185	> á.....	4	>	—	>

II. rendű satin-paplan.

I. szám	3-zsinóru	105/155 %m	á.....	4	kor.	40	fill.
II.	4-	115/165	> á.....	4	>	80	>
III.	5-	125/175	> á.....	5	>	40	>
IV.	6-	135/185	> á.....	6	>	—	>

I. rendű satin-paplan egy végben.

I. szám	3-zsinóru	105/155 %m	á.....	5	kor.	20	fill.
II.	4-	115/165	> á.....	5	>	80	>
III.	5-	125/175	> á.....	6	>	40	>
IV.	6-	135/185	> á.....	7	>	—	>

I. rendű minőségű ezüst-cloth.

I. szám	3-zsinóru	105/155 %m	á.....	5	kor.	50	fill.
II.	4-	115/165	> á.....	6	>	—	>
III.	5-	125/175	> á.....	6	>	70	>
IV.	6-	135/185	> á.....	7	>	30	>

Atlasz-paplanok mindenféle színben 14 koronától fölfelé

Matraczok jó tiszta vászonból 3 részben.

Volin	1. sz. nagyság	180 80 %m	á.....	7	kor.	—	fill.
>	2.	190 90	> á.....	7	>	60	>
Tengeri fű	1.	180/80	> á.....	8	>	40	>
>	2.	190 90	> á.....	9	>	20	>
Afrique	1.	180 80	> á.....	9	>	60	>
>	2.	190 90	> á.....	11	>	—	>

Lószőr-matraczok legjobb minőségűek 24 kor.-tól feljebb

Dr. Kalinovszky-féle

„Dentodol” szájviz, fogpor és fogszappan

Kitűnő felülmulthatatlan szer, már rövid használat után a fogakat hófehérre csinálja, a fogkövet feloldja, szájbetegségeknél kitűnő antiseptikus hatással bír és kellemes szájizt hagy használat után hátra.

Kapható Budapest, kerepesi ut. 62, I. em.

a fogorvosi műteremben
és minden gyógyszerárban.

Nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona
Fogszappan 1 korona, Fogpor 60 fillér.

Elvállal mindennemű
épületmunkákat

házak

jókarban tartását,

csekély

átalányösszeg

mellett.

Költségvetést
díjtalanul
készíték.

Gyár:

BUDAPEST,

Rottenbiller-utca 54.

Gazdasági gépek
szakszerű kijavitása.

Költségvetést díjtalanul készíték.

Schönfeld József
épület- és mű-lakatos

! Uj találmány!

„RADICIN”

egyedüli szer, a mely egyszerű kezelés mellett minden **tyukszem** bőrkeményedést 5—10 nap alatt gyökerestől eltávolít.

== Ára 70 fillér. ==

Kapható minden gyógytárban.

Központi szétküldés: **KÖLCSEY Z. LAJOS** Budapest,
VIII. ker., Rökk Szilárd-utca 27. sz.

80 fillér beküldése mellett (levélbélyegben is) postán bérmentve megküldetik.

HOHENBÜGLER FERENCZNÉ

nagyvendéglője

BUDAPEST, VII., Aréna-ut 58/a.

Athléták és színészek találkozóhelye.

Kitűnő izletes magyar konyha. — Mérsékelt árak.
Kitűnő magyar horok. — Kőbányai Dréher-féle sör.

Egyleteknek megfelelő mellékhelyiségek.

Bor házhoz küldve 5 litertől kezdve:

Kitűnő asztali fehér literenként 35 kr.
Kitűnő nehéz vörösbor..... > 45 kr.